

Tijdelijk met toestemming de wet overtreden

Een man met luchtwegproblemen meldt zich op de huisartsenpost. De dienstdoende arts wil zijn medische voorgeschiedenis inzien via het LSP, maar de man blijkt hiervoor nog geen toestemming te hebben gegeven. De arts vraagt of hij ter plekke toestemming wil geven. De man stemt in en de medische gegevens zijn direct paraat. Dit is wat de zogenoemde 'corona opt-in' sinds 15 april mogelijk maakt. Hoe werkt deze opt-in precies? Voldoet deze werkwijze aan de privacyregels? En hoe gaat dit verder na de coronacrisis? Maarten Klomp, huisarts en bestuurder bij InEen, legt uit.

CHRISTIE MANINTVELD
CHRISTIE@M-T-O.NL

Maarten Klomp

FOTO: PETER VASSER

Normaal gesproken zijn medische gegevens alleen via het LSP toegankelijk als de patiënt hier op voorhand, bij de huisarts of via volggezorg.nl, toestemming voor heeft gegeven. 'Huisartsen zijn al jaren bezig om mensen een-op-een toestemming te vragen en we zijn daar ook een heel eind mee gekomen', vertelt Maarten. 'Zo'n acht miljoen mensen hebben toestemming gegeven. Heel mooi, maar dan mis je nog altijd toegang tot gegevens van de overige acht tot negen miljoen mensen. In de eerste weken van de coronacrisis zagen we een enorme toeloop bij de huisartsenposten. Mensen moesten soms urenlang wachten en de triage werd zwaar belast. Als geen inzage mogelijk was, moesten

alle gegevens mondeling worden uitgevraagd. Juist bij corona is de beschikbaarheid van medische gegevens zeer belangrijk: een gecompliceerde voorgeschiedenis speelt een grote rol bij beslissingen over de benodigde zorg. Als je de voorgeschiedenis in één oogopslag ziet, bespaart dat veel tijd. Mensen kunnen beter, sneller en veiliger worden geholpen.'

Tijdelijke noodvoorziening

Door de coronacrisis werd ook de reguliere huisartsenzorg anders georganiseerd. Mensen met (een verdenking op) een coronabesmetting worden gescheiden van de andere patiënten gezien. Ook als ze voor andere klachten komen, zoals hartklachten of aanhoudende hoofdpijn. Ze kunnen terecht op speciale spreekuren die door meerdere praktijken gezamenlijk, op één locatie worden georganiseerd. 'Dit betekent dat patiënten tijdens de coronacrisis vaak een andere arts dan de eigen huisarts zien. Ook

**'DE CORONA OPT-IN IS
HEEL GOED GEVALLEN'**

'OOK ARTSEN OP DE SEH VAN HET ZIEKENHUIS KUNNEN NU VIA HET LSP DE PROFESSIONELE SAMENVATTING INZIEN'

in die gevallen gold: geen toestemming, geen gegevens. Je kunt je voorstellen dat hierdoor de kwaliteit van zorg achteruitgaat. Al met al waren er valide redenen om medische gegevens in deze uitzonderlijke situatie wél per direct beschikbaar te hebben, als de patiënt ter plekke mondeling toestemming geeft. We hebben de minister gevraagd om hiervoor een tijdelijke noodvoorziening in te richten, waardoor we gedurende de coronacrisis op de HAP de gegevens beschikbaar kunnen krijgen van patiënten die zich nog niet hebben uitgesproken over het delen van hun gegevens met de HAP. De noodzaak werd goed ingezien en met steun van VWS en de Inspectie hebben de Autoriteit Persoonsgegevens en het OM aangegeven onder welke voorwaarden ze deze constructie gedogen. Een van die voorwaarden is dat alle patiënten uitdrukkelijk mondeling toestemming geven om de gegevens te mogen raadplegen.'

Snelle actie

'De HISSen hebben zich vervolgens ingespannen om de technische mogelijkheden zo snel mogelijk in te bouwen om de corona opt-in te faciliteren en om de dossiers bij het LSP aan te melden. Daar zijn we erg content mee.'

De VZVZ heeft dit allemaal gecoördineerd. Het aanmelden van dossiers gebeurde 'onder water', zodat de huisartsen er geen extra werk aan hadden. Huisartsen die nog niet op het LSP zijn aangesloten en besluiten dat alsnog te doen, kunnen gebruikmaken van een versnelde procedure. Daar is al goed gehoor aan gegeven, weet Maarten: 'Al met al is de corona opt-in heel goed gevallen. De beperkte media-aandacht die het heeft gehad, was in hoofdzaak positief. En vanuit patiënten of huisartsen hebben we ook vooral positieve reacties vernomen. Ik denk dat het gewoon heel duidelijk is dat deze maatregel het belang dient van iedereen die in deze bijzondere situatie zorg nodig heeft.'

Geen stap terug

Onderdeel van de noodvoorziening is dat nu ook artsen op de SEH van het ziekenhuis via het LSP de professionele samenvatting kunnen inzien. 'Voorheen kregen zij in het gunstigste geval een papieren verwijsbrief van de HAP. Nu kunnen ze op de SEH via een viewer van Topicus of in het ZIS van ChipSoft de professionele samenvatting inzien. Ze zijn hier enorm blij mee. Er was al wel aandacht voor het verbeteren van de digitale gegevensuitwisseling in de acute zorg, maar nu raakt het in een stroomversnelling. Artsen op de HAP en de SEH hebben ervaren hoe waardevol het is om medische gegevens direct te kunnen inzien. Het verbetert de kwaliteit van zorg en de dienstverlening en ze willen straks geen stap terugzetten. Toch is de huidige werkwijze alleen bedoeld voor de crisisperiode. De mondelinge toestemmingen die patiënten in deze periode geven, gelden ook alleen voor dat moment. Na afloop van de crisis wordt de situatie teruggedraaid naar die van de startsituatie in april.'

Fase 2 – verbeteringen vasthouden

'We zijn heel trots op wat we in korte tijd in goede samenwerking hebben kunnen realiseren om de zorg te verbeteren en wachttijden te verkorten. Inmiddels richten we ons op fase 2: het op een structurele manier regelen van de toestemming ter plekke op HAP en SEH, op een wijze die natuurlijk ook helemaal voldoet aan de privacywetgeving. Dat doen we ook weer samen met de LHV en het NHG, en we hebben de steun van de Patiëntenfederatie Nederland. Andere partijen die hier nauw bij betrokken zijn, zijn het ministerie van VWS, de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, Zorgverzekeraars Nederland en VZVZ.' ■

Meer informatie vindt u op inzageopdehap.nl.

'MENSEN MOESTEN SOMS URENLANG WACHTEN EN DE TRIAGE WERD ZWAAR BELAST'